

- improving the investment climate and providing the necessary conditions for the active attraction of foreign investment into the country's economy.

Literature.

1. Mazurkevych S. State and prospects of lending to agricultural enterprises / S. Mazurkevych // Proceedings of the I All-Ukrainian correspondence scientific and practical conference January 20-22, 2010 :: Actual issues of modern economy Part II

2. Bank lending to support local farmers: prospects 2013. Access mode: http://proconsulting.com.ua/news/2013/04/04/bankovskoe_kreditova_47983.html

3. Voronkova A.A. (2008) Problems of bank lending to agricultural producers in Ukraine. Financial and credit activities: problems of theory and practice. 2008. №2 (5). P.33-37.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗІ САДІВНИЦТВА

***ГУТОРОВА О.О., КАНДИДАТ ЕКОН. НАУК,
ПРОФЕСОР УНІВЕРСИТЕТУ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМ. В.В. ДОКУЧАЄВА***

Галузь садівництва – важливий сектор національної економіки країни, метою якого є забезпечення потреби населення плодоягідною продукцією за доступними цінами. Порівняно з іншими галузями перед садівництвом постають складніші завдання не лише в необхідності виробити продукцію, але і зберегти її в повному обсязі, переробити у високоякісні продукти харчування [1]. Комплексний підхід до вирішення визначеної проблеми передбачає необхідність розробки стратегії розвитку галузі садівництва, складовими якої будуть науково-обґрунтовані організаційні, економічні, технологічні, технічні, соціальні заходи й засоби раціональної організації й управління виробництвом з урахуванням природніх та інших об'єктивних умов. Реформування агропромислового комплексу внесло значні зміни в економічні умови функціонування галузі садівництва, що призвело до принципово нових стосунків між виробниками і споживачами продукції.

Питанням розвитку галузі вітчизняного садівництва присвячені наукові праці багатьох вітчизняних вчених. Аналіз тенденцій розвитку та всебічна оцінка стану садівництва України з передбаченням перспектив його розвитку та врахуванням факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, причинами та наслідками стагнації галузі, дослідженням переваг та негативних наслідків у відносинах України та СOT, вплив глобалізаційних процесів у світовій економіці на формування стратегії галузі садівництва висвітлюється у роботах: О. Єрмакова, М. Кісіля, В. Чернодон [2], П. Кондратенко, О. Шестопаля, Л. Барабаш [3], І. Сало [4], В. Рудьова [5].

Для позитивних змін необхідно дотримання виважених дій, передбачених стратегією розвитку садівництва, що забезпечують трансформацію умов і механізмів функціонування ринку плодів, ягід і продуктів їхньої переробки як у країні в цілому, так і в окремих її регіонах, що враховують їхні специфічні природні й соціально-економічні умови.

Формування стратегії розвитку галузі – це процес, що характеризується визначенням цілей розвитку суб'єкту господарювання, аналізом альтернативних методів та засобів їх досягнення, утворенням портфелю альтернативних стратегій, вибором оптимальних стратегій. Основні особливості формування стратегії розвитку галузі садівництва визначаються шляхом дослідження ринку продукції садівництва, його переваг та недоліків, необхідністю розвитку належної інфраструктури та розробки ефективної маркетингової стратегії [6].

Розробці стратегій та концепцій розвитку галузі садівництва передують формування певної парадигми, що представляє собою сукупність теоретичних та методологічних положень, прийнятих науковою спільнотою сучасності та певну систему поглядів щодо майбутніх змін, які використовуються в якості моделі, стандарту для наукового дослідження, інтерпретації, оцінки та систематизації наукових даних, для осмислення гіпотез і рішення завдань, що виникають в процесі наукового пізнання.

Стратегія, як правило, повинна забезпечувати стійке економічне зростання і розвиток суб'єкта господарювання, підвищення його конкурентоспроможності. При цьому поняття «зростання» і «розвиток» хоча і взаємозв'язані, але за своїм змістом можуть багато в чому не співпадати. Розвиток може бути як позитивним, так і негативним. Тому розвиток може означати якісну зміну і оновлення господарської системи, підвищення ефективності її

функціонування на основі вдосконалення техніки, технології і організації праці, поліпшення якості продукції, що виробляється, так і погіршення показників. Пропонуємо стратегію розвитку галузі садівництва визначати як узагальнену модель довгострокових дій суб'єкта господарювання, які необхідні для досягнення поставлених цілей, планів і прогнозів зі швидкою адаптацією до інновацій для утримання конкурентних переваг на ринку садівницької продукції.

У наукових працях зі стратегічного управління види стратегій розвитку розглядаються тільки на рівні підприємства, а на національному, регіональному, галузевому рівні класифікація стратегій не представлена. Для вибору оптимальної стратегії розвитку галузі необхідно дослідити множину альтернативних стратегій та варіантів їх реалізації.

Отже, при розробці стратегії розвитку, що забезпечує обґрунтування ринкової спрямованості галузі садівництва, слід враховувати особливості сільського господарства, а саме залежність результатів від природних умов, різноманіття форм власності, несівпадіння робочого періоду та періоду виробництва, сезонність виробництва та отримання результатів, участь державних органів у розвитку агропромислового комплексу та його галузей. Стратегічні підходи до розвитку галузі садівництва України повинні включати законодавчі, адміністративні, економічні та технологічні напрями з врахуванням потенційних можливостей галузі для досягнення мети, механізмів реалізації та дотримання критеріїв ефективності.

Література.

1. Гуторова О.О., Фастівець Д.Л. Особливості та фактори підвищення ефективності виробництва продукції садівництва. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. Х.: ХНАУ, 2019. № 4. С. 176–185.
2. Єрмаков О.Ю., Кісіль М.І., Чорнодон В.І. Ефективність інвестицій у садівництво: моногр. Т.: Крок, 2011. 233 с.
3. Кондратенко П.В., Шестопаль О.М., Барабаш Л.О. Основні напрями розвитку промислового садівництва України. *Садівництво*. К.: СПД «Жителев С.І.», 2009. № 62. С. 5–13.
4. Сало І.А. Розвиток ринку плодів в Україні: моногр. К.: ННЦ ІАЕ, 2013. 394 с.
5. Рульєв В.А. Конкурентоспроможність плодів і ягід: моногр. Мелітополь: ТОВ «Видавничий будинок ММД», 2007. 315 с.
6. Гуторова О.О., Шерстюк С.В. Маркетингова стратегія розвитку садівництва: теоретико-прикладний аспект: моногр. Х.: ХНАУ, 2013. 232 с.